

Informačný list predmetu

Vysoká škola: Univerzita Komenského v Bratislave	
Fakulta: Prírodovedecká fakulta	
Kód predmetu: nový	Názov predmetu: Teórie regionálneho rozvoja a výskum regiónov
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: prednášky a cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2 hodiny prednášky, 1 hodina cvičenia Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 39 Metóda štúdia: prezenčná/dištančná	
Počet kreditov: 4	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety: -	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Počas semestra študenti absolvujú tri krátke písomné testy po 10 bodov. Spolu môžu získať 30 bodov. Na absolvovanie priebežných testov je potrebné získať aspoň 15 bodov. Počas záverečnej skúšky, ktorá sa koná počas skúškového obdobia je potrebné získať aspoň 15 bodov z 30 možných. Záverečná skúška sa koná formou písomného testu. Hodnotenie sa pohybuje v škále: A: 91-100% B: 81-90% C: 71-80% D: 61-70% E: 51-60%	
Výsledky vzdelávania: Cieľom predmetu je získať základné poznatky v oblasti regionálneho rozvoja a regionálnej politiky v globálnom a európskom kontexte. Špeciálna pozornosť sa zameriava na teórie a koncepty regionálneho rozvoja, ktoré sa uplatňujú na Slovensku. Absolvent by mal poznať rozvojový potenciál miest a regiónov Slovenska a rozpoznať príležitosti a ohrozenia plynúce z priamych zahraničných investícií a podporných vládnych hospodárskych politík. Pri argumentácii vie využiť analytické zručnosti a teoretické koncepty s cieľom navrhovať regionálnu politiku, ktorá zohľadňuje princípy ekonomickej nevyhnutnosti a sociálnej únosnosti.	
Stručná osnova predmetu: Úvod do štúdia regionálneho rozvoja. Základná terminológia (región, rozvoj, vývoj, cyklus, evolúcia, modernizácia, rast), aktéri, procesy, mechanizmy a faktory regionálneho rozvoja a základná konceptualizácia teórií regionálneho rozvoja. (Neo)klasické teórie regionálneho rozvoja. Liberalizmus, deľba práce a neviditeľná ruka trhu. Medzinárodný obchod a teória komparatívnych výhod. Teória firmy, priemyselné klastre a aglomeračné výhody: Teória konvergenencie a neoklasická teória rastu. Nová ekonomická geografia. Priestor a ekonómia. Monopolistická konkurencia a rastúce výnosy. Dopravné náklady a efekty veľkého trhu. Model jadro-periféria, kritika NEG a aplikácie v praxi. Neoliberalné teórie regionálneho rozvoja. Etapy rozvoja neoliberalizmu. Washingtonský konsenzus a medzinárodné inštitúcie. Globalizácia a neoliberalizmus. Víťazi a porazení. Pre a proti globalizácii. Úloha štátu v regionálnom rozvoji. Kvalitatívny štát a „vyprázdňovanie“ štátu. Variety kapitalizmu, globálny a európsky rozmer. Keynesiánska ekonómia. Keynesiánske teórie regionálneho rozvoja a divergentné teórie. Teória expertnej bázy. Teória rastových pólův. Teória kumulovaných príčin. Teória polarizovaného vývoja. Teória priestorových delieb práce. Medzinárodná deľba práce: outsourcing a offshoring. Teória krízy kapitalizmu. Kolobeh a akumulácia kapitálu. Nerovnomerný vývoj a priestorové záplaty. Kolobeh financií – financionalizácia spoločnosti.	

Úvod do inštitucionálnych teórií regionálneho rozvoja. Inštitúcie a rozvoj. Diskusie o lokalitách, nové priemyselné priestory a učiace sa regióny.

Inovačné koncepcie. Inovačné modely. Inovačné systémy. Klastre a koncept trojitej špirály. Inovačná politika a typy regiónov.

Globálne produkčné siete (GPS). Koncept komoditných a hodnotových reťazcov. Posun v hodnotovom reťazci. GPS a regionálny rozvoj. GPS a priame zahraničné investície. GPS a Slovensko.

Regionálna konkurencieschopnosť. Faktory a podmienky regionálnej konkurencieschopnosti. Odolnosť regiónov. Príbuzná a nepríbuzná rozmanitosť a vývojové trajektórie odvetví v regióne.

Regionálny rozvoj a environmentálna agenda (prechody udržateľnosti, klimatické zmena, zelená ekonomika). Stratégie a politiky prechodu na zelenú (post uhlíkovú) cestu rozvoja.

Odporúčaná literatúra:

Blažek, J., Uhlíř, D. (2020). Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Praha: Univerzita Karlova/Karolinum Press.

Content, J., Frenken, K. (2016). Related variety and economic development: a literature review. *European Planning Studies*, 24, 12, pp. 2097-2112.

Gibbs, D., O'Neill, K. (2017). Future green economies and regional development: a research agenda. *Regional Studies*, 51, 1, pp.161-173.

Huggins, R., Thompson, P. (eds.). (2017). Handbook of regions and competitiveness: contemporary theories and perspectives on economic development. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.

Michaeli, E., Matlovič, R., Ištók, R., Klamár, R., Hofierka, J., Mintálová, T., Mitríková, J. (2010). Regionálny rozvoj pre geografov. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity.

Rusnák, J., Korec, P. (2020). Teória regionálneho rozvoja a výskum regiónov. Bratislava: Univerzita Komenského.

Tripl, M., Baumgartinger-Seiringer, S., Frangenheim, A., Isaksen, A., Rypestøl, J. O. (2020). Unravelling green regional industrial path development: Regional preconditions, asset modification and agency. *Geoforum*, 111, pp. 189-197.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

Slovenský a anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Mgr. Jaroslav Rusnák, PhD., prof. RNDr. Pavol Korec. CSc., Mgr. Richard Hluško

Dátum poslednej zmeny: 22. augusta 2022

Schválil: prof. RNDr. Ján Buček, CSc.